

Bemærkninger til forslaget

Brugen af lejesoldater er problematisk af principielle årsager, hvoraf den mest fundamentale er, at lejesoldater modsat almindelige soldater ikke står direkte til ansvar over for nationale regeringer. Danmark bør ikke blot fordømme enhver brug af lejesoldater, men også forpligte sig til aktivt at modvirke brugen ved at forbyde rekruttering, finansiering og træning af lejesoldater på dansk grund.

Vigtigheden heraf bliver til stadighed tydeliggjort af krigene i Irak og Afghanistan, der har involveret brug af lejesoldater i et hidtil uset omfang. Begge krige rummer talrige eksempler på, at lejesoldater har ageret på dybt kritisabel vis over for civile, og i begge krige er mulighederne for effektiv retsforfølgelse begrænsede eller uklare. Lejesoldaterne er på den ene side ikke underlagt militær straffelov og har på den anden side de jure eller de facto immunitet i forhold til lokale myndigheder. Der er tale om en på alle måder uholdbar situation, som det er nødvendigt at finde et passende og fælles internationalt politisk svar på. Det er forslagsstillernes opfattelse, at FN's konvention mod rekruttering, brug, finansiering og træning af lejesoldater udgør et sådant svar.

Den danske regering har tidligere erklæret, at den tager afstand fra brug af lejesoldater i en hvilken som helst væbnet konflikt. I den forbindelse har regeringen henvist til definitionen af lejesoldater i Tillægsproto-

kol I af 1977 til Genèvekonventionerne af 1949, artikel 47, stk. 2. Denne definition adskiller sig kun fra definitionen i omtalte FN-konvention i kraft af den ekstra delbetingelse, at soldaterne »rent faktisk tager direkte del i kamphandlingerne«.

Fraværet af denne delbetingelse i FN-konventionens definition af lejesoldater har hidtil udgjort den primære begrundelse for regeringens afvisning af at undertegne og ratificere konventionen. Regeringen har således ment, at den er for vidtgående i sin definition af lejesoldater, idet den ikke skelner mellem a) lejesoldater, der aktivt har taget del i kamphandlinger, og b) lejesoldater, der kun har udført bevogtningsopgaver eller logistiske opgaver.

Som beskrevet af flere eksperter er grænsen mellem deltagelse i kamphandlinger på den ene side og bevogtningsopgaver og logistisk støtte på den anden imidlertid blevet stadig mere uklar eller flydende inden for moderne krigsførelse. Denne beskrivelse stemmer overens med erfaringerne fra krigene i Irak og Afghanistan. F.eks. kan den lejesoldat, der står for bevogtningen af en bygning, minuttet efter være i ildkamp. Der er netop derfor brug for en klar og dækkende konvention, som forbyder enhver slags brug af soldater, der alene går i krig med det formål at tjene penge.